

[Morten Lango.]

vi hurtigt opdage, at det pulserende liv ville rydde en række statstjenester for personale; staten er simpelt hen nødt til at have lønninger, der kan konkurrere med tilsvarende områder på det private erhvervsmarked.

Men der er visse hovedtræk, som jeg mener der må lægges vægt på, for staten bør naturligvis ikke uden nogen som helst vilje og målsætning lade det private erhverv være lønførende og lønfastlæggende. Jeg lægger væsentlig vægt på, at staten på lavtlønsområdet er det, som med et finere udtryk kaldes lønfører, og jeg har ved behandlingen af disse forslag bemærket mig, at det, som hele tiden — i hvert fald i de sidste temmelig mange år og særlig typisk siden 1963 — har været tilfældet i provinsen, nemlig at staten var lønfører på lavtlønsområdet, nu ved en ellers på mange måder ubehagelig og ikke særlig heldig stedtillægsordning også er ved at være nogenlunde på gлед i København. Det forekommer mig at være en af de væsentligste dele af den lønpolitik, staten bør føre, at konstituere sig som lønfører på lavtlønsområdet. Jeg kunne ønske dette førerskab endnu tydeligere fremhævet, men jeg indrømmer, at det er et af de steder, hvor et selv beskedent førerskab er forholdsvist dyrt. Det skal dog ikke hindre, at mit parti er tilhænger af, at statens stilling som lønfører på lavtlønsområdet yderligere konsolideres dels igennem visse af bestemmelserne i denne lovgivning, dels ved sådanne bestemmelser, som vi forhåbentlig snart kommer til at tage fat på, når vi igen skal til at regulere på tjenestemandsområdet.

Jeg fremsætter disse bemærkninger for at understrege, at min tilslutning til hele komplekset naturligvis er bestemt af opgavens bundne karakter og ikke udtryk for, at vi her har et ideelt lønsystem, som jeg glæder mig over.

Der er et andet problem, som har voldt mig ret store vanskeligheder under kommissionsarbejdet, og det er spørgsmålet om

de højere lønninger i staten. Jeg er ikke i tvivl om, at hvis vi ser på de virkelige toplønninger i industri og erhvervsliv, er det private erhverv så langt lønførende. Der udbetales på de store poster i industrien lønninger af en type, som ingen lønningsminister ville komme levende fra at udbetale, og det er da kun godt, at vi presser en del af dem tilbage i statskassen ved en progressiv beskatning. Men alligevel er spørgsmålet om toppen af statens lønniveau på flere måder betænkeligt. Vi må blot erkende — for i lønpolitik bliver man nødt til at være en eller anden slags realist — at selv om vi har fromme ønsker om at regulere statens toplønninger noget nedad og holde igen på dem, har i realiteten organisationerne sprængt lønrammen ved deres overenskomstmæssige fastsættelse af lønninger, sådan at udviklingen er løbet fra tjenestemandsløven og man har befundet sig i den situation, at man enten har måttet erkende dette eller også én gang til lave en tjenestemandsløvslov, som ikke havde nogen som helst jordforbindelse på de pågældende områder. Jeg skal senere komme tilbage til spørgsmålet, for det er af væsentlig betydning at få at vide, om jordforbindelsen er etableret eller ikke; det er nemlig ganske uklart for kommissionen, for hvis noget menneske under kommissionsarbejdet ganske forsigtigt mumlede ordet overenskomstansættelse, rangerede det blandt arvesyndens mest alvorlige paragraffer.

Jeg er altså bekymret over det store spring, der findes i lønningerne i den offentlige sektor; men jeg er lige så klar over, at vi her står over for et område, hvor det er den private sektor, der i hovedsagen er lønførende, og dermed har staten jo fået stillet en ret håbløs opgave.

Spørgsmålet om stedtillæggene har været meget diskuteret. Det er naturligvis klart, at det her igen er det private lønmarked, som volder os vanskeligheder, idet forskellene på lønningerne i hovedstaden ned til de større provinsbyer og igen ned til de mindre provinsbyer er ganske overordentlig